Fremtiden i sigte

Læs mere om Regional Udvikling og Region Nordjylland på

www.rn.dk

Udgivet af:
Region Nordjylland
Niels Bohrs vej 30
9220 Aalborg Ø
region@rn.dk
Oktober 2009

Grafisk design:
Par no 1

Foto:
Peter Ehlers/SHRPA
Region Nordjylland
Michael Bo Rasmussen/Baghuset
KRUSEEGELUND
Colourbox
COWI A/S
Fotolia
Par No 1 Photo

Print:
Vester Kopi

REGION NORDJYLLAND

REGIONAL UDVIKLING

DET SPILLER EN ROLLE, HVORDAN NORDJYDERNE HAR DET

Nordjylland skal være et godt sted at arbejde, bo og leve. Med gode og udviklende rammer for både erhvervsliv og den enkelte borger – rammer, som opmuntrer til initiativer og stimulerer dannelsen af netværk og samarbejder. Med kommunalreformen har regionerne fået en ny og væsentlig rolle – og en klar mission:

At være dynamo for regional udvikling
og skabe grundlag for vækst, velfærd og beskæftigelse.

Det er os, der via partnerskaber i regionen viser vej til et stærkere og endnu mere attraktivt Nordjylland – med innovation, forskning, teknologi og uddannelse som nøgleord. Det er os, der i tæt samarbejde og dialog skal sætte dagsordenen og formidle de nordjyske interesser.

UDVIKLING OVER EN BRED FRONT

Regionen udvikler strategier, skaber samarbejder og tager initiativer, så de gode intentioner bliver til handling. Blandt opgaverne er udarbejdelse og gennemførelse af den regionale udviklingsplan og den regionale erhvervsudviklingsstrategi, sidstnævnte i regi af Vækstforum (se side 9). Arbejdet omfatter områder som kultur, turisme, oplevelsesøkonomi, uddannelse, informations- og kommunikationsteknologi (IKT), erhvervs- og beskæftigelsesudvikling, kompetenceudvikling samt jordforurening og råstofplanlægning.

Nordjyllands autoriserede "netværker"
En af regionens vigtigste opgaver inden for regional udvikling er at opmuntre til dannelse af netværk. At skabe relationer på tværs af grænser og kompetencer og sikre, at der er rum for kreativitet og initiativ. Til fremme for samarbejdet regionalt, nationalt og internationalt. Til glæde for Nordjylland.

I hovedtræk arbejder vi med følgende områder:
· erhvervsfremme og vækst
· uddannelse og kompetenceudvikling
· kultur og oplevelse
· jordforurening og råstoffer.

DEN REGIONALE UDVIKLINGSPLAN

VISION 2017: MULIGHEDERNES NORDJYLLAND – FRA UDKANT TIL FORKANT MED KREATIVITET OG KOMPETENCE

Nordjylland er i 2017 kendt som et internationalt laboratorium, eksperimentarium og testrum, hvor nye idéer og løsninger til fremtidens behov udvikles og afprøves. Nordjylland anerkendes for sin unikke evne til at skabe bæredygtig vækst og sammenhængskraft, og for dygtigt at have udnyttet globaliseringen og de regionale styrkepositioner til fordel for borgere, erhvervsliv og videninstitutioner.
I Nordjylland er der globalt udsyn og højt til loftet, og forpligtende samarbejder sikrer de bedste betingelser for borgernes velfærd og virksomhedernes vækst.

DET HANDLER OM DET GODE LIV

Den regionale udviklingsplan er Regionsrådets overordnede strategi for, hvordan Nordjylland skal klare de mange og store udfordringer, de kommende år vil byde på. Planen indeholder en vision for fremtiden med fem særligt prioriterede satsninger og et tematisk inspirationskatalog.
Det er ikke ligegyldigt, hvordan man gør vision til virkelighed. Til grund for den regionale udviklingsplan ligger fem overordnede principper:

1. tænke nyt, tænke på tværs
2. globalt udsyn og parathed
3. den lærende region
4. teknologi og netværk
5. forpligtende samarbejde og partnerskab.

Regional udvikling handler ikke kun om økonomisk fremgang. Natur, miljø, bosætning, offentlig service, kollektiv trafik, uddannelse, friluftsliv, kultur og oplevelser er også afgørende faktorer, hvis vi vil klare os godt og overleve i vidensamfundet. Det handler om hele mennesker og trivsel – om "det gode liv". Derfor fokuserer den regionale udviklingsplan ikke kun på erhverv – men også på tværgående emner som kompetenceudvikling, internationalt samarbejde og kreative alliancer imellem natur, kultur, turisme og oplevelsesøkonomi.

Fra plan til virkelighed

Den regionale udviklingsplan er resultatet af et frugtbart samarbejde på tværs af Nordjylland – med kommuner, erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner m.fl. Efter Regionsrådets vedtagelse af den regionale udviklingsplan i maj 2008 er samarbejdet fortsat – omkring initiativer, der kan være med til at sikre, at planen bliver ført ud i livet.

VI HAR EN PLAN MED DEN KOLLEKTIVE TRAFIK

Nordjyderne, især de unge under uddannelse og pendlerne, skal kunne komme hurtigt og komfortabelt frem, så derfor er det nødvendigt med en hurtigere og mere frekvent kollektiv bustrafik. Det har været bærende for den trafikplan, der i foråret 2009 blev aftalt mellem regionen, kommunerne og NT. Regionens årlige tilskud til kollektiv trafik er 140–150 mio. kr., hvilket er ca. en tredjedel af det samlede tilskud til kollektiv trafik i Nordjylland.

FLERE X-BUSSER TAK

Nordjyllands nye trafikplan byder både på flere busser, bedre service og gratis internet for at lokke flere pendlere med om bord. *"Det bliver en succes. Jeg tror på, at flere afgange og bedre service vil få flere til at tage bussen,"* siger Arriva-chauffør Carl Henning Jeppesen. I 14 år har han været fast mand bag rattet på rute 970X, der kører fra Aalborg over Fjerritslev til Thisted.

X-bus 970 har som den første fået langt flere afgange, så der nu er fast timedrift i dagtimerne og halvtimesdrift mellem Aalborg og Fjerritslev i myldretiden.

"Det må tiltrække flere pendlere, for vi kommer næsten ligeså hurtigt frem som folk i egen bil, siger Carl Henning Jeppesen."

Ifølge trafikplanen sker der over tre år mere end en fordobling af antallet af afgange med X busserne, og der laves to nye ruter til Løkken og Asaa. Antallet af årlige passagerer forventes at stige fra 0,5 til 0,9 mio. efter 3-5 år, hvilket svarer til en fremgang på 2-3 procent samlet set.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE – NORDSØKOMMISSIONEN

Hvem vil med en tur rundt om Nordsøen? Idéen er ikke så tosset – nu hvor vi har North Sea Trail, et samarbejde mellem 26 regioner fra Danmark, Norge, Sverige, Tyskland, Holland, England og Skotland om at etablere vandreruter langs kysten på gamle historiske spor rundt om hele Nordsøen.

"Vi er rigtig glade for Nordsøstien," fortæller Sisse Wildt fra VisitNordjylland, *"og det er turisterne også. De står nærmest i kø for at få foldere og kort over de enkelte ruter."* At specielt kortene er populære kommer ikke bag på hende.

"De løfter kvaliteten," siger hun, *"nu er det pludselig noget andet og mere end en tilfældig spadseretur – nu er der en sti at følge."*

Også det, at ruterne er del af et samlet hele, er ifølge Sisse Wildt med til at gøre dem interessante. *"Det giver folk et incitament til at prøve nye ruter andre steder langs Nordsøen,"* siger hun.

Idéen til North Sea Trail opstod i Nordsøkommissionen, et netværk og politisk forum, hvor 71 nordeuropæiske regioner, her iblandt Region Nordjylland, samarbejder om uddannelse, innovation, kultur og turisme, bæredygtig transport og maritime ressourcer – temaer, som er centrale for at fremme udvikling og vækst.

SAMMEN ER VI STÆRKE

Vækstforum forener nordjyske kræfter

Vækstforum er et forum for erhvervsudvikling. Her mødes virksomheder, viden- og uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter og offentlige myndigheder med det fælles mål at styrke nordjysk erhvervsliv. Vækstforum har 20 medlemmer plus en observatør fra Beskæftigelsesrådet.

Balanceret vækst

Det er Vækstforums vision at gøre Nordjylland til en førende og innovativ region. Ved at kombinere vores stærke traditioner med teknologi, talent og tæft. Og ved at dyrke den nordjyske egenart og mangfoldighed.
Vi skal udnytte den nordjyske tradition for samarbejde til at skabe en balanceret vækst og fremgang i hele regionen.

For at kunne realisere en så ambitiøs vision har Vækstforum lavet en regional erhvervsudviklingsstrategi – som indeholder en række konkrete indsatsområder.

Penge i ryggen

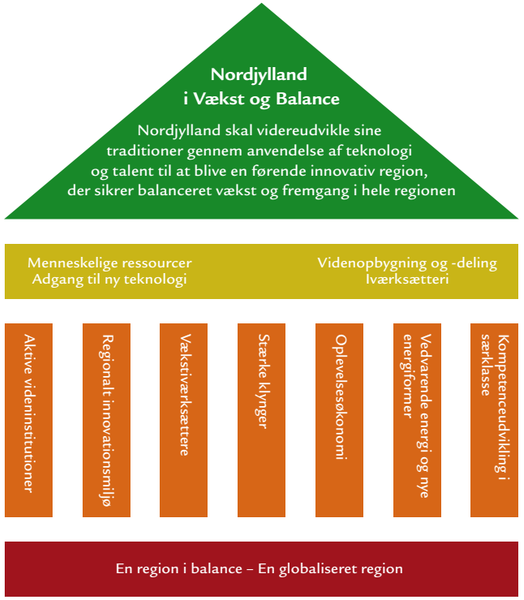
Vækstforum holder 4-5 ordinære møder om året, hvor man diskuterer udviklingen, indgår aftaler og vedtager handlingsplaner. Arbejdet indebærer bevilling af økonomisk støtte til konkrete projekter og initiativer, som kan medvirke til nordjysk vækst. Den økonomiske støtte kommer dels fra de regionale udviklingsmidler og dels fra EU-midler under EU's Socialfond og Regionalfond. Vækstforum har siden etableringen i april 2006 og frem til medio 2009 investeret udviklingsmidler for samlet 750 mio. kr. i en lang række spændende og målrettede projekter i Nordjylland.

DEN REGIONALE ERHVERVSUDVIKLINGSSTRATEGI

Man bliver ikke bedre af at lyve for sig selv. For at kunne udvikle sig positivt må man have et ærligt og realistisk billede af egne styrker og svagheder. Det har været udgangspunktet for den linje, som Vækstforum har lagt for Nordjylland – for den regionale erhvervsudviklingsstrategi og den tilhørende handlingsplan med prioritering af de områder, der er særligt vigtige for regionens udvikling.

Huset er et billede på Vækstforums strategi. Visionen er huset tag, der hviler på de fire vækstdrivere. Husets bærende søjler er Vækstforums syv indsatsområder, som er udvalgt på baggrund af vækstdriverne. Og nederst har vi fundamentet for strategien: En region i balance – En globaliseret region.

Vækstdrivere

Ifølge flere internationale undersøgelser er der fire såkaldte vækstdrivere med betydning for en regions innovation og vækst i den globale videnøkonomi: menneskelige ressourcer, videnopbygning og -deling, adgang til ny teknologi og iværksætteri. Derfor er det nødvendigt, at der investeres massivt i udviklingen af disse områder – en investering Vækstforum deltager aktivt i.

LAD IDÉERNE BLOMSTRE

Det er afgørende, at der skabes gode betingelser for innovation, iværksætteri, teknologisk viden og kompetenceudvikling – og det kræver noget af os alle sammen. Virksomhederne skal turde satse på nye muligheder, og videninstitutionerne skal være villige til at åbne sig mod erhvervslivet og tage del i udviklingsprojekter.
Vækstforum og Regionsrådet har en vision om at udvikle et dynamisk innovationsmiljø i Nordjylland. Perspektivrige projekter skal spottes og skubbes godt i gang. De rette folk skal præsenteres for hinanden, og idéer skal modnes, så der kan ansøges om økonomisk støtte til at føre projekterne ud i livet.
Det hjælper Region Nordjylland med og på den måde realiseres den regionale udviklingsplan og Vækstforums regionale erhvervsudviklingsstrategi.

INNOVATION EN HJERTESAG

På Aalborg sygehus findes en idéklinik, som skal fremme sunde kommercielle projekter. Klinikken udspringer af et flerårigt udviklingsprojekt, der med hjælp fra Regional Udvikling har gjort sig fortjent til 7 mio. kr. i støtte fra EU's strukturfonde.
EchoClip er en idé fra idéklinikken. En opfindelse, der letter hjertekirurgernes arbejde. Under by-pass operationer skal man sikre sig, at blodet kan passere uhindret gennem den nye omkørsel. Det gør det ikke uden videre, og i op mod hvert tiende tilfælde er omkørslen mere end 50 % forsnævret, inden patienten forlader operationsstuen. Med de nuværende teknikker er det umuligt at opdage en sådan forsnævring, men det slog lægerne Jan Jesper Andreasen og Niels-Henrik Staalsen sig ikke til tåls med. De udtænkte en anordning, der kan give nøjagtige ultralydbilleder af blodgennemstrømningen og dermed spotte de omkørsler, som ikke er helt i orden.
"Det er meget svært at få et godt billede, fordi hjertet slår, og man let kommer til at trykke på kranspulsåren, når man tager det," forklarer Jan Jesper Andreasen, der er forskningsansvarlig på Hjerte-Lungekirurgisk Afdeling *"Det talte vi om en dag på mit kontor, og endte så med idéen til en lille clips, som kan stabilisere hjertet, og hvor vi kan koble en ekkoprobe på."*

En times tid senere havde de to læger tegnet clipsen, og snart blev der fremstillet en prototype.
De to læger er pt. i fuld gang med at afprøve EchoClip på grise, og dernæst er det planen, at den lille clips skal tages i brug til gavn for patienterne på Hjerte-Lungekirurgisk Afdeling i Aalborg og resten af verden.

VÆKSTHUS NORDJYLLAND HJÆLPER IVÆRKSÆTTERE OG VIRKSOMHEDER

Flere Virksomheder i Vækst (FViV) er det største vækstprogram i Nordjylland nogensinde. Programmet er udviklet af Væksthus Nordjylland.
Programmet har med indstilling fra Vækstforum modtaget 56 mio. kr. i støtte fra EU's strukturfonde.
Med støtten skal Væksthuset i en 3-årig periode indtil 2011 arbejde med at styrke væksten hos ca. 200 nordjyske virksomheder.
Jysk Pension er en af de nyetablerede nordjyske virksomheder, der har fået vejledning i at drive virksomhed og hjælp til at lave en vækststrategi gennem Flere Virksomheder i Vækst (FViV). Virksomheden blev etableret i januar 2008 og tæller i dag 9 ansatte fordelt på kontorer i Aalborg og Århus.
"Det er noget helt andet pludselig selv at skulle drive virksomhed," fortæller Brian Bundgaard fra Jysk Pension, *"og have ansvaret for strategier, forretningsplaner og personaleledelse. Derfor har det været værdifuldt for os at få sparring og blive udfordret, der hvor vi havde svagheder."*

Man lærer af hinanden

Jysk Pension hørte om tilbuddet gennem en anden virksomhed, der havde deltaget i et lignende projekt. Og det gav blod på tanden, at andre havde positive erfaringer.
"Man skal jo lære af andres erfaringer og så bruge dem på sin egen måde," fremhæver Brian Bundgaard. *"I begyndelsen kiggede vi meget indad i vores egen branche og kopierede succeserne hos vores konkurrenter. Nu har vi vendt blikket udad i stedet. Hvis man for alvor vil noget med sin virksomhed, skal man turde bevæge sig derud, hvor ingen andre er,"* konkluderer han.

UDDANNELSE SPILLER EN ROLLE

Det er vigtigt, at vi skaber en positiv uddannelseskultur, og at hele regionen udvikles gennem uddannelse. Regional udvikling medvirker til at skabe sammenhæng i uddannelsessystemet fra folkeskole via ungdomsuddannelse til videregående uddannelse. Det sker i tæt samarbejde og dialog med regionens erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner.

Regional Udvikling laver planer og strategier på uddannelsesområdet. Sørger for ny viden om tendenser og muligheder via analysearbejde og supporterer netværksdannelse og samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, virksomheder og andre relevante aktører.

Økonomisk støtte

Regionsrådet giver midler til udviklingsprojekter på tværs af geografi og institutioner. Projekter, der bygger bro og bryder mønstre. Projekter, der fremmer kreativitet og innovation.

ERHVERVSKLAR-PARAT-START

Alt for mange dropper ud af et uddannelsesforløb. Derfor har Tech College i samarbejde med Aalborg Handelsskole og SOSU Nord fået støtte af regionens uddannelsespulje til at udvikle projekt Erhvervsklar – en alternativ og mere praktisk start på erhvervsuddannelserne.

Det har blandt andet Tommy Hansen haft stor glæde af: *"Der er mange forskellige grunde til, at unge har svært ved at gennemføre en uddannelse. Det kan være problemer med at komme op om morgenen, sygdom og kriminalitet, eller at den unge har mistet én. Selv var jeg 16, da jeg droppede ud af grundforløbet – jeg var ganske enkelt ikke klar."*

I dag er Tommy 24 og har anderledes mod på tingene. *"Jeg skal i lære som lastvognsmekaniker i Aalborg, og det kan jeg helt sikkert takke projektet for. Du starter fra nul – nej fra minus – og ser så en kurve, der går opad. Og du kan tage den tid, du har brug for, bare der er fremgang."*

En af de gode ting er ifølge Tommy, at man har tilknyttet en elevcoach. *"Når han kunne se, at fraværet pludselig steg, så tog han fat i kraven på mig. Det er jeg super tilfreds med, at han gjorde,"* smiler Tommy.

FAKTA

Projekt Erhvervsklar er en klar succes. Ca. 160 unge har været igennem forløbet, og kun 13 er droppet ud.

VI HAR EN PLAN MED KULTUREN

Region Nordjylland har udarbejdet en Kulturplan. Fordi det er vigtigt, at Nordjylland markerer sig på kulturfronten i forhold til det øvrige Danmark. At vi er banebrydende og eksperimenterende uden at miste respekten for historie, traditioner og lokal egenart.

Det kræver samarbejde på tværs af kommuner, uddannelses- og forskningsinstitutioner samt virksomheder, attraktioner og nordjysk kulturliv.

Og det kræver, at vi er åbne og har modet til at gå nye veje.

For at sætte ekstra skub i realiseringen af Kulturplanen har Region Nordjylland etableret en kulturpulje med udviklingsmidler.

GO GLOBAL VERDENSMUSIK I NORDJYLLAND

Nordjylland er med på det globale beat. I 2008 satte Go Global i tæt samarbejde med Kulturaftale Nordjylland og Kulturministeriet fokus på verdensmusikken med en række festivaler, turneer, undervisning på musikskoler, workshops, seminarer og koncerter rundt om i regionen. Blandt andet i Skørping, hvor en stribe verdensmusiknavne af fornemste kaliber fik Kulturstationen op at ringe.

"Folk i alle aldre strømmede til, og de var vildt begejstrede," fortæller Mogens Yde, bibliotekar på Rebild Kommunes biblioteker og formand for Skørping Musikstation. *"Der blev lyttet intenst og danset til rytmerne, og da publikum gik hjem, var det med stjerner i øjnene og røde kinder af glæde."* Mogens Yde er ikke i tvivl om, at festivalen har skabt grobund for flere verdensmusikkoncerter. *"De musikere, der spillede i Skørping, har efterladt et meget markant og meget positivt indtryk hos deres publikum her i området,"* siger han, *"noget, vi også kan mærke på biblioteket, hvor folk låner verdensmusik som aldrig før."*

Region Nordjylland var tovholder og koordinator for samarbejdet med kommuner, kunstnere, ildsjæle og frivillige organisationer, og succesen gav genlyd langt ud over de regionale grænser.

REGIONEN PASSER PÅ MILJØET

Nogle steder er jorden og grundvandet forurenet fra eksempelvis tidligere industri. Her kommer regionen ind i billedet. Efter regler fastsat i jordforureningsloven er det vores opgave at forebygge og forhindre skadelige virkninger fra jordforurening og fra grundvandsforurening i tilknytning hertil. Det kræver, at vi ved, hvor forureningerne findes.
Sammen med kommunerne opsporer regionen eksisterende og potentielle forureninger, som vi kortlægger. Hvert år afklarer vi kortlægningen af ca. 750 lokaliteter og udfører ca. 250 forureningsundersøgelser. Om få år har vi indsamlet oplysninger om mere end 10.000 lokaliteter i Nordjylland. Det sikrer, at der tages de nødvendige forholdsregler inden større byggeprojekter som eksempelvis boliger og børneinstitutioner. Kortlægningen indgår også i vores langsigtede indsats for at forbedre det nordjyske miljø, befolkningens sundhed og beskyttelsen af grundvandet.

JORDFORURENING PÅ BØRNEINSTITUTIONER

I 2008 gennemførte regionen et pilotprojekt for at undersøge, om der var jordforureninger med et forureningsniveau over lettere forurening i 56 børneinstitutioner i Aalborg og Nørresundby. I to børneinstitutioner fandt vi forureninger over det tilladte niveau. *"Som forælder er det naturligt at blive bekymret, når nogen siger, at jorden i børnehaven er forurenet."* Det fortæller Kristian Alstrup Baden, formand for forældrebestyrelsen i en af de to børnehaver. *"Undersøgelsen i mine børns institution viste, at den største forurening var 60 cm nede i jorden, så der var ingen panik. Men der måtte ikke komme jord ind, så det var af og på med skoene hele tiden. Og så skulle der vaskes hænder, hver gang børnene havde været ude."* Kristian Alstrup Baden er godt tilfreds med regionens håndtering af sagen. *"Det var meget professionelt. Vi fik en udførlig rapport og informationsmateriale om, at vi ikke skulle være nervøse, men at der på den anden side var en grund til, at jorden skulle fjernes."*
I begyndelsen af 2009 fjernede Region Nordjylland den kraftigt forurenede jord og genetablerede legearealerne. Så nu kan børnene frit lege igen.
Pilotprojektet danner nu grundlag for, at Regionsrådet kan vedtage en strategi for resten af regionens børneinstitutioner.

RÅSTOF TIL EFTERTANKE

Region Nordjylland har ansvaret for, at de nordjyske råstoffer udnyttes inden for rammerne af en bæredygtig udvikling. Derfor er en af opgaverne at udarbejde en plan for indvinding af råstoffer. Planen fastlægger, hvor der kan graves sand, grus, sten, ler, kalk, moler og tørv – og hvordan indvindingen skal foregå.
Nordjylland er rig på råstoffer, og råstofbranchen spiller en betydelig rolle for nordjysk erhvervsliv. Vi skal derfor sikre, at der også i fremtiden vil være tilstrækkelige indvindingsmuligheder – men samtidig skal vi varetage borgernes og naturens interesser.

Råstofplanen
I Råstofplan 2008 har Regionsrådet lagt vægt på at skabe balance. Der er udlagt tilstrækkeligt med arealer, men samtidig udarbejdet retningslinjer, så indvindingen sker i respekt for det omgivende miljø.
Planen opstiller en række konkrete mål for, hvordan de nordjyske råstoffer skal udnyttes. Målet har været at udlægge graveområder, så der er ressourcer til mindst 24 års råstofgravning. Det kriterium er ikke opfyldt for alle råstofarter. Derfor arbejdes der i perioden frem til revideringen af Råstofplanen i 2012 med en række kortlægnings- og planlægningsprojekter.

